

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Извештај комисије за реизбор др Мелине Рокаи у звање виши научни сарадник

На седници Наставно-научног већа Филозофског Факултета Универзитета у Београду одржаној 18.12.2025. именовани смо у комисију за реизбор др Мелине Рокаи у звање виши научни сарадник.

Прегледом материјала који нам је достављен, као и на основу увида у њен научни рад и публикације, Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду подносимо овај извештај.

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

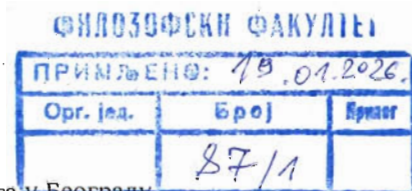
Име и презиме: Мелина Рокаи

Година рођења: 1985

Радни статус: запослен/незапослен (опционо): запослена

Назив институције у којој је запослен: Филозофски факултет, Универзитета у Београду

Претходна запослења: Филозофски факултет УБ

Образовање

Основне академске студије: године од-до, факултет, универзитет 2005-2009; Филозофски Факултет, Универзитет у Новом Саду

Одбрањен мастер или магистарски рад: година, факултет, универзитет

Одбрањена докторска дисертација: година, факултет, универзитет: 2013, Филозофски Факултет, Универзитет у Београду

Постојеће научно звање: виши научни сарадник

Научно звање које се тражи: виши научни сарадник

Датуми избора у стечена научна звања (укључујући и постојеће)

научни сарадник: 27/10/2016

виши научни сарадник: 14/07/2021

Област науке у којој се тражи звање: Хуманистика

Грана науке у којој се тражи звање: Историја

Научна дисциплина у којој се тражи звање: Историја

Назив матичног научног одбора којем се захтев упућује: МНО за историју, археологију и етнологију

Стручна биографија

Др Мелина Рокаи рођена је 1985. године у Београду, докторирала је на Одељењу за историју Филозофског факултета у УБ 2013. године. У звање научног сарадника је изабрана 2016 а у звање вишег научног сарадника 2021. године. Одбрањена докторска дисертација *Елизабета Силађи (1410-1483)* заснована је и на необјављеној архивској грађи, а резултати истраживања представљају допринос историографији женске историје. Монографија: Мелина Рокаи, *Краљева мајка: Елизабета Силађи (1410-1483)*, Утопија, Београд, 2017., садржи нове информације, чији се највећи део односи на колективно сећање на Елизабету Силађи до којих је дошла истраживањима јесени 2015., као стипендиста програма Мађарског министарства за ванграничне Мађаре Мађарске Академије Науке. Ауторка је књиге *The British and Balkan Woman: British Perceptions of Balkan Women and their Femininity in the Long Nineteenth Century (1789-1914)*, Čigoja, 2017. Др Мелина Рокаи је била MC Substitut COST Action IS 1301 *New Communities of Interpretation: Contexts, Strategies and Processes of Religious Transformation in Late Medieval and Early Modern Europe* и учествовала је у раду Организационог и Извршног комитета. Учествовала је у раду још једне COST Action CA20107 - *Connecting Theory and Practical Issues of Migration and Religious Diversity (COREnet)* члан WG (radne grupe) 4 – пројекат је завршен 2025. године, као и у пројекту *Човек и друштво у време кризе*, Филозофски факултет УБ (2021–2022). Др Мелина Рокаи је била члан уређивачког одбора

омогућено кроз COST Action IS 1301, је шире повезано и са правцем *Devotio Moderna*, те је и ова тема додирнута истраживањима.

3. ПРИКАЗ НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ РЕЗУЛТАТА

1. Rokai Melina, „Introductory Study: The Wreath of Women’s Power“, (ed.) Melina Rokai, *Power and Women in Southeast and Central Europe 1300-1600*, Trivent Publishing - Trivent Medieval, Budapest, 2025, 9-33; ISBN 978-615-6696-98-4, ISBN 978-615-6696-99-1, ISBN 978-615-7058-00-

Уводно поглавље у тематском зборнику је резултат самосталног рада аутора и представља научни допринос у домену женске историје позног средњег века и раног модерног периода на тлу јужних делова Централне Европе и југоисточне Европе, а нарочито односа моћи, ауторитета и рода у датом периоду у ширем европском контексту. Рад истиче потребу за коришћењем интердисциплинарних приступа и понудиће свеобухватнију слику о моћи и ауторитету који су жене преговарале и остваривале тог времена и у региону. У раду се указује на неопходност да се покуша створити мрежа и мапа која детаљно приказује искуство моћи жена кроз осе предложеног простора и времена, и трећу осу: дубину друштвених слојева, а са циљем да се испита мноштво искустава пракси моћи међу женама, узимајући у обзир различите друштвене слојеве који ће бити испитани: од царице из четрнаестог века до урбаних моћница источнојадранских градова, углавном у временима разних криза које су обележиле период између 1300. и 1600. Истраживање политичке, друштвене и правне моћи коју су жене региона и периода могле да остваре и преговарају је значајно јер су политички, друштвени и правни аспекти најчешће не само испреплетени већ и међусобно утицајни, при чему је правно овлашћена моћ, ма колико мала, и утиче на друштвену и политичку моћ и, што је још важније, на стечени ауторитет.

2. Rokai Melina, „Continuity and Discontinuity in Everyday Religious Life in Southern Hungary before 1526 in the Light of Supplications to the Holy See“, (eds.) Ian Johnson, Ana Maria S.A. Rodrigues, *Religious Practices and Everyday Life in the Long Fifteenth Century (1350–1570) Interpreting Changes and Changes of Interpretation*, 2022, 355-374.

Рад у тематском зборнику је резултат самосталног рада аутора и представља научни допринос у домену историје религијске културе. У раду се анализира континуитет и померање религијских пракси у јужним деловима Угарске у светлу супликација Светој столицу у времену преласка из средњег века у рани модерни период. Ширење Реформације у Европи с једне стране, али и освајање великог дела југоисточне Европе од стране Османлија, дошло је до промена у културно-религијској структури становништва јужних делова Угарске; с тим у вези дошло је и до нових начина експресије религиозне праксе, која више није обухватао слање супликација. Овај рад је допринос зборнику који је настао из COST Action IS 1301 *New Communities of Interpretation: Contexts, Strategies and Processes of Religious Transformation in Late Medieval and Early Modern Europe*, и доприноси поновном размишљању о постојећим наративима о самосхватању увреме једне од најкритичнијих епоха европске историје.

3. Rokai Melina, „Communities of Interpretation of the Bible along the European Margins: Hussite Teachings, the Hussite Bible, and the Bogomils, from the South of Hungary to the Periphery of Eastern Europe in the Long Fifteenth Century“, (eds.) Johnson Ian, Boilet Elise, *Religious Transformations in New Communities of Interpretation in Europe (1350–1570) Bridging the Historiographical Divides*, 2023, 133-159.

Рад у тематском зборнику је резултат самосталног рада аутора и представља научни допринос у домену историје религијске културе на маргинама централне и источне Европе у петнаестом веку, где су створене „вишеструке опције“ различитог тумачења верских

текстова, уз различите начине проучавања, подучавања и проповедања. Овај есеј, сугерише значајно ново тумачење међусобног утицаја и ново разумевање порозности историјских подела – порозности која се богато доказује не само ограничавањем на овај један једини пример, већ и распрострањеном порозношћу која се може екстраполирати у смислу многих других примера поменутих у овој студије, чиме се пружа већа и нијансирана слика промена, разноликости, повезаности и континуитета у религиозном пољу широм Европе дугог петнаестог века и касније, како у времену тако и у простору. Овај рад је допринос зборнику који је настао из COST Action *IS 1301 New Communities of Interpretation: Contexts, Strategies and Processes of Religious Transformation in Late Medieval and Early Modern Europe*, и доприноси поновном размишљању о постојећим наративима о самосхватању у време једне од најкритичнијих епоха европске историје.

4. Rokai Melina, „Languages and Ideas of Education of Aristocratic Women in the Early Modern Period as Potential Catalyst of Change“, (eds.) Ljiljana Radenović, Dragana Dimitrijević, Il Akkad, *Paideia: the language and philosophy of education*, Belgrade, University of Belgrade – Faculty of Philosophy, 2024, 131-151.; ISBN: 978-86-6427-253-7

Рад у тематском зборнику је резултат самосталног рада аутора и представља научни допринос у домену женске историје и историје образовања пре свега жена високог рода од краја петнаестог до средине седамнаестог века. Рад прати језик који се користио у образовању леди Маргарет Бофорт, енглеске краљице Марије I, Шпањолке Катарине Арагонске или наследнице шведског престола, будуће краљице Кристине. Њихово образовање је посматрано кроз медијум језика, као и материјал који је коришћен у њиховој настави – који се кретао од прописиве литературе коју су писали свештеници и хуманисти посебно за своје штићенице до њихових сопствених „школских есеја“. Они ће понудити увид у језик(е) наставе ових високородних дама и у постојеће идеје које стоје иза таквог школовања. На овај начин, може се стећи прилично свеобухватна слика о језику (језицима) школовања међу племкињама – мајци краља, краљице супруге, принцезе регенткиње или краљице регенте – и о филозофским идејама које стоје иза тога, а које су елементи промена у друштвима.

5. Rokai, Melina, „Loving the Throne, Loving the Son, Loving the Kingly Son: The Cases of Elizabeth Szilagy (1410-1483) and Margaret Beaufort (1441/3-1509)“, ed. Luminita Diaconu, Corina Anton, *Âges et genres des émotions médiévales*, Pro Universitaria, Bucuresti, 2023, 141 – 159. ISBN: 9786062617769

Рад у тематском зборнику је резултат самосталног рада аутора и представља научни допринос у домену женске историје и историје емоција, у коме се сагледава изражавање одређених емоција мајки у средњем веку. Овде је пре свега реч о две племкиње са обода Ренесансе, Маргарет Бофорт у петнаестовековној Енглеској, и Елизабете Силађи у петнаестовековној Угарској и о њиховом изражавању осећања љубави према одеђеном детету – сину који је на путу да наследи престо. За жену племићког порекла која жели приступ политичкој моћи, а да не нужно постане краљица, и која види свог сина како се пење на престо, мајчинска осећања могу изазвати широк спектар емоција (љутња, страх) и реакција на њих (окрутност, опроштај), често сматраних неприкладним за њен пол, друштвени положај и године. Овај допринос компаративно анализира емоције две племкиње из петнаестог. века, Маргарет Бофорт и Елизабет Силађи, које су се, у петнаестовековној Енглеској и Угарској, трудиле да помогну својим синовима да постану краљеви.

4. ПОКАЗАТЕЉИ УСПЕХА У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ

4.2. Међународна научна сарадња

- Др Мелина Рокаи је учествовала у раду COST Action CA20107 - Connecting Theory and Practical Issues of Migration and Religious Diversity (*COREnet*) пројекта који је завршен 2025. године – пре свега у раду WG (радне групе) 4, кроз контакте и онлајн састанке, али и кроз учешће на конференцији *The 38th ISSR and COREnet conference* са темом: Melina Rokai, “Emotions of Migration and – Plurality of Identities among Jewish Community of Serbia and Yugoslavia in The Late 19th and the Early 20th Century”, у Kaunas, Lithuania, jun 30 – jul 4 2025. године. (потврда у прилогу)

- Др Мелина Рокаи је била заменик-представник MC Substitutue COST Action IS 1301 *New Communities of Interpretation: Contexts, Strategies and Processes of Religious Transformation in Late Medieval and Early Modern Europe* (завршен 2017) и у том својству је учествовала у раду Организационог и Извршног комитета овог COST Action-а. (потврда у прилогу)

- Др Мелина Рокаи била је на 3-месечном STSM (Short Term Scientific Mission) у оквиру пројекта COST Action IS 1301 *New Communities of Interpretation: Contexts, Strategies and Processes of Religious Transformation in Late Medieval and Early Modern Europe* у периоду од почетка фебруара до самог краја априла 2016. године са темом истраживања : *Relationship of Cathars of France with Patarini of the South-East Europe, seen through their approach* на Универзитету Сорбона у Паризу, Француска. (потврда у прилогу)

4.4. Уређивање научних публикација

Др Мелина Рокаи је уредник тематског зборника водећег међународног значаја под насловом: (ed.) Melina Rokai, *Power and Women in Southeast and Central Europe 1300-1600*, Trivent Publishing - Trivent Medieval, Budapest, 2025.; ISBN 978-615-6696-98-4, ISBN 978-615-6696-99-1, ISBN 978-615-7058-00-2.

4.5. Предавања по позиву (осим на конференцијама)

Др Мелина Рокаи је по позиву Правног факултета УБ, клуба *Форум Романум* 15. априла 2022. године одржала предавање са насловом „Конструкција 'Другог' од модерног доба до средњег века“. (потврда у прилогу)

4.6. Рецензирање пројекта и научних резултата

Др Мелина Рокаи, виши научни сарадник Филозофског факултета Универзитета у Београду, рецензент је радова у водећем националном часопису *Београдски историјски гласник*, у бројевима VI–XVI (2015–2025). (потврда у прилогу)

5. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

M13

Rokai Melina, „Continuity and Discontinuity in Everyday Religious Life in Southern Hungary before 1526 in the Light of Supplications to the Holy See“, (eds.) Ian Johnson, Ana Maria S.A. Rodrigues, *Religious Practices and Everyday Life in the Long Fifteenth Century (1350–1570) Interpreting*

Changes and Changes of Interpretation, 2022, 355-374; DOI 10.1484/M.NCI.5.123220; ISBN: 978-2-503-59355-5

M13

Rokai Melina, „Communities of Interpretation of the Bible along the European Margins: Hussite Teachings, the Hussite Bible, and the Bogomils, from the South of Hungary to the Periphery of Eastern Europe in the Long Fifteenth Century”, (eds.) Johnson Ian, Boilet Elise, *Religious Transformations in New Communities of Interpretation in Europe (1350–1570) Bridging the Historiographical Divides*, 2023, 133-159.; DOI: 10.1484/M.NCI-EB.5.131218; ISBN: 978-2-503-60177-9

M13

Rokai Melina, „Introductory Study: The Wreath of Women’s Power“, (ed.) Melina Rokai, *Power and Women in Southeast and Central Europe 1300-1600*, Trivent Publishing - Trivent Medieval, Budapest, 2025, 9-33. ISBN 978-615-6696-98-4, ISBN 978-615-6696-99-1, ISBN 978-615-7058-00-2.

M13

M14

Rokai, Melina, „King Milutin Nemanjić and his wife Elizabeth Árpád, the connection between east and west in the time of the Palaeologos“, *Свети краљ Милутин и његово доба: историја, књижевност, уметност; Тематски зборник међународног научног скупа „Краљ Милутин и доба Палеолога: Историја, књижевност, културно наслеђе“*, Скопље 24 – 26. октобар 2021., 2023, 121-136.; DOI: 10.46793/6008-065-5.121R; ISBN: 978-86-6008-065-5.

M14

Rokai, Melina, „Loving the Throne, Loving the Son, Loving the Kingly Son: The Cases of Elizabeth Szilagy (1410-1483) and Margaret Beaufort (1441/3-1509)”, ed. Luminita Diaconu, Corina Anton, *Âges et genres des émotions médiévales*, Pro Universitaria, Bucuresti, 2023, 141 – 159; ISBN: 9786062617769.

M14

Rokai Melina, „Lokalne vlasti Slavonije u borbi protiv heretika i „nevjernika“ krajem XIV. i u prvoj polovici XV. Stoljeća”. (eds.) Ana Rajković Pejić, Domagoj Tomas, *Lokalna vlast i samouprava u povijesti Slavonije, Srijema i Baranje*, Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, 2024, 47-60.; ISBN: 978-953-8102-48-6.

M14

Rokai Melina, „Slavonija u delima engleskih i britanskih putnika od srednjeg veka do modernog doba“, (едс.) Роберт Скендеровић, Милан Врбанус *Od Sclavoniae do Slavonije. Pojam, opseg i granični položaj u srednjem i ranom novom vijeku*, Hrvatski institut za povijest Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2024, 307-326.; ISBN: 978-953-8102-50-9.

M14

Rokai Melina, „Paulina Lebl-Albala (1891-1967): Between National Movements and the Feminist Movement“, eds. Božica Slavković Mirić, Enes S. Omerović, *Lost in the Kaleidoscope National Minorities in Yugoslavia*, 2024, 323-360; DOI: 10.31212/minorities.2024.28.rok.323-360; ISBN: 978-86-7005-198-0.

M14

Rokai Melina, "Languages and Ideas of Education of Aristocratic Women in the Early Modern Period as Potential Catalyst of Change", (eds.) Ljiljana Radenović, Dragana Dimitrijević, Il Akkad, *Paideia : the language and philosophy of education*, University of Belgrade – Faculty of Philosophy, 2024, 131-151.; ISBN: 978-86-6427-253-7

M14

M23

Fostikov Aleksandra, **Rokai Melina**, „Франгарица у изводу Статута Града Новог Брда”, *Istorijski časopis*, књ. LXXIV (2025), 177–203; УДК: 316.66-055.2]:331.54: 34(497.11)“14“ DOI: 10.34298/IC2574177F

M23

M24

Rokai, Melina, „Women and power in times of dynastic crises (selected examples from English medieval history)/Žene i moć u vremenima dinastičkih kriza (odabrani primeri iz engleske srednjovekovne istorije)“, *Theoria*, Beograd, vol. 66, br.2, 121-135; DOI 10.2298/theo2302121r; ISSN 0351-2274.

M24

M44

Rokai Melina, „The Balkan Sanitary Crisis in the British Women's Narratives during WWI”, (ed) Irina Deretić, *Women in Times of Crisis*, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, 2021, 75-86.; ISBN 978-86-6427-175-2.

M44

M51

Rokai, Melina, „British Travellers and Construction of Perceptions of Bosnia and Herzegovina in the Second Half of the Nineteenth Century”, *Beogradski istorijski glasnik*, 2021, 12, 127-149; ISSN 2217-4338.

M51

Rokai, Melina, “Perceptions of Selected Parts of Southern Hungary in the 19th Century British Travel Narratives”, *Beogradski istorijski glasnik*, 2022, 13, 187-195; ISSN 2217-4338.

M51

Rokai, Melina, „Finding Oneself : The Account of an Adventurer British Nurse on WWI”, *Beogradski istorijski glasnik*, 2023, 14, 143-161; ISSN 2217-4338.

M51

Rokai Melina, “The Trial For Heresy And The System Of Punishment Of Members Of The Lollard Sect In England”, *Crimen*, бр. 3, 14, 2023, 270-284; ISSN 2217- 219X.

M51

Rokai Melina, “A globetrotter woman doctor's experience in WWI Balkan front”, *Beogradski istorijski glasnik*, 2024, 15, 169-181; ISSN 2217-4338.

M51

Rokai Melina, “One of The Forgotten Girls: Dorothea Clara Maude” , *Beogradski istorijski glasnik*, 2025, 16, 119-133; ISSN 2217-4338.

M51

6. КВАНТИФИКАЦИЈА НАУЧНИХ РЕЗУЛТАТА КАНДИДАТА

Врста резултата	Вредност резултата (Прилог 2)	Укупан број резултата (укупан број резултата који подлежу нормирању)	Укупан број бодова (укупан број бодова након нормирања)
M13	7	3	21
M14	5	6	30
M23	4	1	4
M23e			
M24	4	1	4
M24+			
M44	3	1	3
M51	3	6	18
M53	1	1	1
УКУПНО		19	81

Поређење са минималним квантитативним условима за избор у тражено научно звање

Диференцијални услов за оцењивани период за РЕизбор у научно звање: ВИШИ НАУЧНИ САРАДНИК	Неопходно	Остварени нормирани број бодова
Укупно	50	81
Обавезни: M11+M12+ M13+M14 +M21+M22+ M23 + M24 +M31+M41+M42+M43+ M44+M51	30	80

7. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Др Мелина Рокаи је у току предходне деценије изградила препознатљив истраживачки стил и области истраживања. Она се бави темама и периодима којима се већина истраживача не бави. Кроз теме женске историје и родних студија, слике Другог (имагологије) и историју религијске културе др М. Рокаи прати збивања и процесе на тлу српских земаља и Балкана током позног средњег века и модерног доба. Оваквим приступом она је омогућила видљивост неких процеса дугог трајања који се одвијају кроз различите епохе, посебно у српском народу. Повезивање епохе позног средњег века са епохом модерног доба и 19. века омогућило јој је да испрати неке историјске процесе који не познају ове вештачке границе. Током овог оцењивањег периода др Мелина Рокаи је успешно наставила истраживања у наведеним областима и постигла значајне резултате што је видљиво из приложене Библиографије. Наставила је да активно учествује у организацији и реализацији научних скупова у земљи и иностранству, да објављује радове на српском и енглеском и врши утицај у развоју истраживања ових тема. Њени радови се редовно цитирају, код нас и у иностранству, посебно у области женских студија, као и у осталим областима.

На основу свега напред изложеног Комисија је дошла до закључка да је др Мелина Рокаи испунила све услове за поновни избор у звање ВИШИ НАУЧНИ САРАДНИК.

У граду, датум подношења извештаја

Београд, 29. 12. 2025.

Чланови комисије:

Др Синиша Мишић, редовни професор
Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Др Никола Самарцић, редовни професор
Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Др Снежана Божанић, редовни професор
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду

Напомена 1: Потписи чланова комисије се морају налазити на истој страници са предлогом за избор у звање.

Напомена 2: Текст на жутој позадини је објашњење и треба га обрисати у финалној верзији извештаја. (изузев на део који се односи на град и датум подношења извештаја и део за чланове комисије).